

Tupevoolus

Tupeeritis on kergelt happeline vedelik, mis aitab hoida tupes tasakaalu kasulike ja kahjulike bakterite vahel. Suguakti ajal tupeeritise hulk suureneb ja see toimib loomuliku libestina, samuti kaitseb se tuppe kahjulike bakterite eest. Kui nakatud mõne suguhaigusega või bakterite tasakaal tupes rikutakse, muutub ka tupeeritise koostis.

Pea meeles

Sagedane tupeloputus hävitab loomuliku bakterite tasakaalu ja suurendab sinu riski nakatuda sugulisel teel levivate haigustega.

Normaalne tupeeritis on:

- läbipaistev
- vedel
- libe
- ilma tugeva lõhnata

Ebanormaalne tupeeritis on:

- kollakas, rohekas või valkjas
- paks või kleepuv
- vahutav
- tükkis
- tugeva lõhnaga või haisev
- sügelev

Hoolitse ise oma tervise eest

Kui märkad ebanormaalset tupeeritist, mine arsti juurde

- ei tohi pesta tupe sisemust enne arstlikku kontrolli
- sinu alalisel seksuaalpartneril on samuti soovitatav minna arsti juurde

TAMPEP

TRANSNATIONAL AIDS/STD PREVENTION AMONG
MIGRANT PROSTITUTES IN EUROPE / PROJECT

© TAMPEP Project

With the financial support of the European Commission
SANCO, Public Health Programme

TAMPEP International Foundation
Obiplein 4
1094 RB Amsterdam, The Netherlands
tel. +31 20 6 92 69 12
fax. +31 20 608 00 83
e-mail: tampep@xs4all.nl
www.tampep.com

LISAINFO SAAMISEKS PÖÖRDU:

Pro-tukipiste

Vilhonkatu 4 B 20, 00100 HELSINGI
tel: (09) 726 2877 • faks: (09) 7231 0250
e-post: toimisto@pro-tukipiste.fi



Sugulisel teel nakkavad haigused

TAMPEP



Kandidoos ehk tupeseen

Tupeseen ei nakka ainult sugulisel teel. Paljud naised saavad tupeseene peale antibiootikumide kuuri või stressi tulemusena.

Tekitaja: SEEN

Haigusnähud:

- rohke, halvalõhnaline või tükiline tupeeritis
- põletikuline või sügelev tupp

Avastamine ja ravi

Tupeseen avastatakse arstliku kontrolli käigus tupeseinalt võetud eritisest.

Tupeseent ravitakse seenevastase kreemi ja/või tablettidega. Alati tee ravikuur lõpuni, et põletik ei uueneks.

Klamüdiios

Väljaravimata klamüdiios võib tekitada vaagnapiirkonna põletikke ja emakavälisest rasedust ning muuta naise viljatuks.

Tekitaja: BAKTER

Haigusnähud:

Paljudel naistel kaebused ja kergesti avastatavad haigusnähud puuduvad, kuid võib ka esineda üks või mitu järgnevatest haigusnähtudest:

- rohke või ebatavaline tupevoolus
- valu urineerimisel
- ebatavaline voolus või veritus peale suguakti
- valu suguakti ajal
- valu kõhu piirkonnas.

Avastamine ja ravi

Klamüdiios avastatakse arstlikus kontrollis võetud tupeeritise-, uriini- või vereproovi abil. Ravitakse antibiootikumi kuuriga. Alati tee ravikuur lõpuni, et põletik ei uueneks.

Tsüstiit ehk põiepõletik

Põiepõletikku ei nakatata alati sugulisel teel, seda võib põhjustada ka ebapiisav isiklik hügieen või külmetumine.

Tekitaja: BAKTER

Haigusnähud:

- sagedane urineerimine
- valu või tulitamine urineerimisel
- veri uriinis
- palavik, vahelduvad külma- ja kuumahood

Avastamine ja ravi

Põiepõletik avastatakse arstlikul kontrollil antud uriiniproovist ja seda ravitakse antibiootikumi kuuriga. Rohke vee joomine aitab kaasa paranemisele. Alati tee ravikuur lõpuni, et põletik ei uueneks. Ravimata põiepõletik võib kahjustada neerusid.

Kondüloomid ehk näsad suguelunditel

Tekitaja: VIIRUS

Haigusnähud:

Ilmuvad mõne nädala või alles aastate jooksul nakatumisest. Näsad tupe ja päraku ümber on tavaliselt valutud, kuid võivad sügeleda.

Avastamine ja ravi

Kondüloome diagnoositakse arstlikul kontrollil. Hetkel ei ole olemas tõhusat kondüloomide ravi. Arst võib neid ravida spetsiaalse ravimiga, mille kandmine näsadele kaotab need mõne aja jooksul. Samuti on näsasid võimalik eemaldada külmutades, kirurgiliselt või laserraviga. Oluline on minna ravile kohe esimeste näsade tekkides, sest need võivad levida ja siis kestab ravi kauem. Kontrolli regulaarselt suguelundite ja päraku piirkonda, sest kondüloomid võivad ilmuda uuesti.

Gonorröa ehk tripper

Väljaravimata tripper võib tekitada vaagnapiirkonna põletikke ja emakavälisest rasedust ning muuta naise viljatuks.

Tekitaja: BAKTER

Haigusnähud:

Paljudel naistel kaebused ja kergesti avastatavad haigusnähud puuduvad, kuid võib ka esineda üks või mitu järgnevatest haigusnähtudest:

- rohke ja/või ebatavaline kollakas-rohekas tupevoolus
- valu urineerimisel
- valu kõhu piirkonnas

Avastamine ja ravi

Tripper on avastatav arstliku kontrolli käigus võetud tupeeritise-, uriini- või vereproovi abil. Vajadusel võib proove võtta ka neelust ja pärakust. Ravitakse antibiootikumi kuuriga. Alati tee ravikuur lõpuni, et põletik ei uueneks.

Herpes

Tekitaja: VIIRUS

Haigusnähud:

- sügelus ja valulikkus nakatumise kohal
- mõne päeva pärast villide tekkimine
- tulitus urineerimisel
- tempetatuuri tõus, peavalu, iiveldus

Haigusnähud kaovad paari-kolme nädala möödudes, kuid võivad hiljem uuesti välja lüüa.

Avastamine ja ravi

- Herpes on avastatav arstliku kontrolli käigus villidest võetud proovi abil. Tänapäeval ei ole olemas herpes vastast ravi, kuid on olemas ravimeid haigusnähtude leevendamiseks. Suuseksi ajal võib huuleherpes kanduda suguelunditele!

Süüflis

Tekitaja: BAKTER

Haigusnähud:

Esimene faas, 2–12 nädalat nakatumisest:

- üks või mitu valutat haavandit tupees, suus või pärakus. Vahel on neid raske avastada, sest asuvad tupe või päraku sees
- paistes lümfisõlmed kaelal või kubemes.

Teine faas, alates 12 nädalat nakatumisest:

- sügelus ja naha kestendamine üle keha, kuid eriti peopesades ja jalataldadel
- gripi-laadsed haigusnähud: peavalu, kurguvalu, väsimus, palavik
- juuste väljalangemine, pähe ilmuvad juusteta laigud
- näsajad moodustised suguelundite piirkonnas.

Kolmas faas, mõned aastad nakatumisest:

ravimata süüflis tekitab haavandeid üle kogu keha, kahjustab siseelundite tegevust, kaob jäsemete tundlikkus ja kahjustub närvisüsteem.

Avastamine ja ravi

Süüflis on avastatav arstliku kontrolli käigus võetud vereproovi abil.

Haigustekitajad on vereproovis nähtavad umbes 2 kuud pärast nakatumist. Süüflist ravitakse antibiootikumi kuuriga. Ravikuuri lõppedes on vajalik käia järelkontrollis, et olla kindel täieliku paranemises. Alati tee ravikuur lõpuni, et põletik ei uueneks.

Trihhomonoos

Tekitaja: ÜHERAKNE PARASIIIT TRICHOMONAS VAGINALIS

Haigusnähud:

- piimjas, vahutav ja haisev tupeeritis
- põletikuline ja valulik tupp
- põletikuline kusejuha ja põis, tekitades valu urineerimisel

Avastamine ja ravi

Trihhomonoos on avastatav arstlikus kontrollis ja seda on kerge ravida. Oluline on jälgida täpselt arsti poolt määratud ravi. Ravi ajal ei tohi juua tilkagi alkoholi. Ravima peab alati kõiki seksuaalpartnereid, ka siis kui neil haigusnähud puuduvad.

Vaginiit ehk tupepõletik ehk bakteriaalne vaginosis

Tekitaja: BAKTER

Haigusnähud:

- tugeva haisuga tupeeritis, hais muutub eriti tugevaks, kui tupeeritis on segunenud seemnevedelikuga
- sügelev ja kirvendav tupp

Avastamine ja ravi

Tupepõletik on avastatav arstliku kontrolli käigus. Ravi määrab arst ja ravi ajal ei tohi juua tilkagi alkoholi.

Hoolitse oma tervise eest

Kasuta alati kondoomi, see kaitseb sind sugulisel teel levivate nakkuste eest.

- Kui kahtlustad endal suguhaiguse olemasolu või sul on valud, mine tervisekontrolli.
- Ära ravi ennast ise, pöördu arsti poole õige ravi tagamiseks.